

D85/08

11 april 1985

KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN BIJ LYBISCHE HULP AAN SURINAME

Bij alle optimistische geluiden uit Paramaribo over de wijze waarop Lybie heeft beloofd Suriname te zullen helpen bij het overwinnen van de momenteel zo grote financieel-economische problemen, werd niet bekend dat door KHADAFFI c.s. ook op ideologisch gebied wel degelijk voorwaarden zijn gesteld. Pas naarmate het regime BOUTERSE aan die eisen zal weten te voldoen, zal de kraan van de hulp vol worden opgedraaid.

KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN BIJ LYBISCHE HULP AAN SURINAME

Dankzij van bevriende zijde afkomstige informatie werden enkele interessante bijzonderheden bekend over de onlangs door Lybie aan Suriname toegezegde hulp ter waarde van - naar verluidt - 100 miljoen US \$. Het totale bedrag van wat KHADAFFI aan bevelhebber BOUTERSE in de vorm van een staatslening ter beschikking wil stellen, zou volgens Surinaamse persberichten opgaan in projecthulp en handel in producten van land- en bosbouw en lichte industrie.

Uit nogal wat mededelingen, daterend uit de periode voordat BOUTERSE met zijn bezoek aan Tripoli (1-4 maart jl.) de hulpakkoorden bezegelde, was de hoogte van het steunbedrag reeds bekend. Wat men echter niet wist was wat Lybie's overwegingen, bedenkingen en voorwaarden zijn geweest bij het verlenen van deze hulp.

Een van Lybie's topfunctionarissen, goed op de hoogte van - zo niet nauw betrokken bij - het beleid van Tripoli ten opzichte van Suriname, MUSA KUSA,* deed hierover eind februari jl. enige duidelijke uitspraken.

Volgens MUSA KUSA zou de ondertekening van de hulpakkoorden niet betekenen dat de toegezegde steun ook meteen los kwam. Voorzichtigheid gebod Lybie immers "niet alles op een kaart te zetten". Voor een dergelijk groot bedrag wilden KHADAFFI c.s. zich verzekerd zien van behoorlijke wederdiensten van de kant van Suriname. Voorwaarden zouden stellig zijn dat Suriname "alle faciliteiten zou garanderen in het kader van een brede samenwerking" en dat het regime BOUTERSE "politieke structuren (zou) aanbrengen gebaseerd op de 'derde universele theorie'", (dus navolging van KHADAFFI's revolutionair volksdemocratisch staatsmodel implicerend).

De Lybische functionaris gaf aan dat men in Tripoli op voorhand twijfelde of Paramaribo zulke voorwaarden zou accepteren. Men was zich namelijk welbewust van verdeeldheid binnen de Surinaamse beleidstop over het aanbod dat ongetwijfeld aan de orde moet zijn gekomen tijdens de voorbesprekingen die kabinetschef HERRENBURG en legerstafchef GRAANOOGST begin februari jl. in Lybie hadden

*MUSA KUSA werd in 1979 als de facto zaakgelastigde van het Lybisch Volksbureau (=ambassade) in Londen uitgewezen, omdat hij tijdens een demonstratie instemming betuigde met een verklaring waarin liquidatie van dissidente Lybiërs in het buitenland (i.c. Groot-Brittannië) werd goedgekeurd. Vanuit Tripoli bleef hij openlijk zijn voormalige collega's in Londen ophitsen. Hij is thans leider van het "Anti-imperialistisch Centrum" in de Lybische hoofdstad. Vermoed wordt dat dit instituut de organisatorische component is van het door Lybie gesponsorde Internationaal Platform tegen het Imperialisme, dat beoogt wereldwijde activiteiten tegen de Verenigde Staten ("de wortel van alle kwaad") te stimuleren (Zie Focus A84/06 "De zendingsijver van Lybie")

gehouden. HERRENBURG had zich een duidelijk voorstander getoond, maar het was in Tripoli bekend dat de meer marxistisch georiënteerden, zoals MIJNALS c.s. een sceptischer opstelling innamen. De grote onzekere factor was in Lybische ogen legerleider BOUTERSE zelf, van wie werd gevreesd dat hij een eventuele steunverlening door KHADDAFI wilde gebruiken om Nederland te dwingen de ontwikkelingshulp te hervatten. De suggestie van die mogelijkheid was onder meer via intellectuele kringen in Paramaribo de Lybiërs al eens ter ore gekomen.

Dat Tripoli zich niet zonder meer voor andere dan de eigen doelstellingen wenst te laten gebruiken moge blijken uit MUSA KUSA's klacht dat de grote sommen gelds die aan Nicaragua waren geschonken er "alleen maar toe hadden geleid dat dat land nu geheel in handen van marxisten gevallen was". Wil BOUTERSE dus kunnen (blijven) rekenen op steun uit Tripoli, dan is ook zijn speelruimte ter linkerzijde begrensd.

Naar MUSA KUSA meedeelde zou de Lybische hulp aan Suriname zeer beperkt blijven zolang niet aan de gestelde eisen werd tegemoetgekomen. Het zal duidelijk zijn dat bij alle optimistische berichten uit Paramaribo na BOUTERSE's terugkeer uit Noord-Afrika niet werd gerept van KHADDAFI's eisen op ideologisch gebied, laat staan van de wijze waarop het Surinaamse regime daaraan gehoor denkt te (kunnen) geven. Het nogal povere signaal dat uit de mond van de Bevelhebber kon worden opgetekend luidde : "Er kan op organisatorisch vlak en voor wat betreft de implementatie van de totale volksdemocratie, vertaald naar Surinaamse omstandigheden (-dat wel-), veel van Lybië geleerd worden".